

OLIMPIADA NAȚIONALĂ DE LIMBI CLASICE

Ediția a XXXIV-a, Brăila, 19-22 aprilie 2023

Elemente de limbă latină și de cultură romanică

Clasa a VII-a

I. În orașul antic Ankyra (azi Ankara, capitala Turciei), din provincia romană Galatia, a fost ridicat un templu în onoarea unei personalități romane; pe pereții interiori ai templului se găsește o inscripție impresionantă, o copie a originalului aflat la Roma, menită să lase posterității, în latină și în greacă, faptele autorului textului inscripției.

Traduceți în limba română următorul fragment din textul inscripției de la Ankara: (30 p.)

Iurabat tunc in mea¹ verba tota Italia sponte sua¹ et me² belli Actii ducem deposcebat. Magnarum provinciarum populi Romani, quibus³ finitimae erant gentes quae³ Romae auctoritati non parebant, fines auxi⁴. Aegyptum imperio nostro⁵ adieci⁴.
(Res gestae, 25-27 – text adaptat)

PRECIZĂRI LEXICALE ȘI GRAMATICALE:

1. mea, sua – adjective pronominale posesive (v. meus, suus), se acordă cu substantivele pe lângă care stau în text
2. me – pron. personal, Ac. = „pe mine”, „mă”
3. quibus (= „cu care”/„căroră”); quae (= „care”) – forme ale pronumelui relativ qui, quae, quod
4. auxi, adieci – forme de indicativ perfect (se traduce cu perfectul compus), la pers. I sg., v. augeo, -ēre; adicio, -ere
5. nostro – v. noster (se acordă cu imperio)

II. 1. Schimbați numărul tuturor cuvintelor flexibile din structurile *finitimae erant gentes* și *auctoritati non parebant*, fără să modificați celelalte categorii gramaticale – rescrieți astfel ambele secvențe: (10 p.)

2. Construiți formele cerute de indicativ prezent și imperfect ale verbelor: (12 p.)

- *deposcere* – la persoana a III-a, plural;
- *adicere* – la persoanele a II-a și a III-a, plural;

3. Precizați, pentru fiecare etimon (cuvânt de origine) din limba latină, de mai jos, câte un cuvânt moștenit și unul împrumutat în limba română, indiferent de valoarea lor morfologică: (4 p.)

a) *verbum* b) *populus*

4. Identificați în limba română două cuvinte cu valori morfologice diferite (de exemplu, un substantiv și un verb), al căror etimon (cuvânt de origine) să fie *finis*. (4 p.)

III. 1. Având în vedere informațiile istorice din textul dat la subiectul I:

- a) Numiți autorul inscripției. (4 p.)
- b) Explicați, într-un enunț, la ce evenimente istorice trimit referirile la Actium și Aegyptus din textul inscripției, precum și legătura lor cu autorul inscripției. (4 p.)
- c) Alegeți o valoare greco-romană, din programa de concurs, evidențiată de mesajul inscripției, formulând o justificare, în 30-50 de cuvinte, pentru alegerea valorii respective. (8 p.)

2. Monumentul din imaginea alăturată, inaugurat în anul 1843, este dedicat celebrului amiral britanic Nelson și constituie una dintre atracțiile turistice ale Londrei, din Trafalgar Square. Priviți cu atenție imaginea și răspundeți cerințelor asociate acesteia:

- a) Notați cu cifre romane anul inaugurării monumentului (1843). (2 p.)
- b) Identificați tipul de monument reprezentat în imagine. (2 p.)
- c) Menționați un monument antic similar, de la Roma. (2 p.)
- d) Prezentați pe scurt, în 50-80 de cuvinte, principalele aspecte arhitecturale ale acestui tip de monument, precum și diferențele dintre monumentul modern de la Londra și cel menționat la punctul c), de la Roma. (8 p.)

